

Draaiboek cursus

Hoogbegaafdheid in het onderwijs en de GGZ (529)

Hoe helpen we hoogbegaafden te leren, te denken en te leven?

Hoogbegaafdheid is geen stoornis of probleem. De vraag is wat het dan wel is en of het überhaupt wel bestaat. Een feit is dat er kinderen, jongeren en volwassenen zijn die problemen hebben, met leren, of op een andere gebied, bijvoorbeeld sociaal emotioneel, waarbij hun hoge (intellectuele of andere) capaciteiten een rol lijken te spelen. Net als leerlingen met leer- en of ontwikkelingsproblemen hebben leerlingen met (zeer) hoge capaciteiten andere leerbehoeften dan de meeste andere leerlingen. Ondanks veel veranderingen op dit gebied, lijkt het reguliere onderwijsaanbod toch vaak nog onvoldoende aan deze behoeften tegemoet te kunnen komen. Dit kan leiden tot problemen, die uiteenlopen van verveling in de klas tot onaangepast gedrag of depressiviteit.

docent

[Dr. Lianne Hoogeveen](#), GZ psycholoog, psycholoog NIP.

doelgroep

Deze cursus is met name bedoeld voor psychologen en orthopedagogen die te maken hebben met schoolgaande kinderen en adolescenten, die binnen hun werksetting cliënten tegenkomen die, naast het hebben van andere problemen, ook beschikken over hoge intellectuele capaciteiten of, ten gevolge van hoge capaciteiten, tegen problemen aanlopen.

doelstelling

Na afloop van de cursus zijn de deelnemers in staat ook die hoogbegaafde kinderen, adolescenten en (jong) volwassenen te zien, waarbij signalering minder voor de hand ligt, omdat ze niet de prestaties laten zien die je bij hoogbegaafdheid zou verwachten. Een ander doel is dat, op het moment dat duidelijk is dat hoogbegaafdheid een rol speelt in het functioneren van een leerling, men ook de handvatten heeft om daar op adequate wijze mee om te gaan.

inhoud

- wanneer spreek je van hoogbegaafdheid: verschillende definities en modellen worden kort besproken.
- hoe stel je de diagnose hoogbegaafdheid: welk onderzoeksinstrumentarium gebruik je, en, nog belangrijker, hoe gebruik je dat?
- het gaat er in een diagnostisch onderzoek niet om of iemand hoogbegaafd is, maar of hoge capaciteiten een rol spelen bij de problematiek en wat de (leer)behoeften zijn van deze cliënt. Duidelijk zal worden dat hoogbegaafdheid zich op meerdere manieren kan manifesteren. Leerlingen kunnen dan ook op uiteenlopende manieren onderpresteren; wij kijken welk gedrag kan wijzen op onderpresteren en wat dat betekent voor mogelijke interventies.
- welke adviezen geef je in het geval dat er sprake is van hoogbegaafdheidsproblematiek:
 - aanpassing schoolprogramma; wanneer is het voldoende om de leerling binnen de eigen klas wat extra leerstof aan te bieden en (wanneer) is het gewenst om te versnellen en/of een hoogbegaafde leerling naar een speciale school voor hoogbegaafden te laten gaan?
 - soms is alleen een aanpassing van het schoolprogramma niet voldoende en is een vorm van psychotherapie geïndiceerd. Welke therapie is dan het meest geschikt? Wat kun je doen aan psycho-educatie?
- Er zijn leerlingen die naast hun hoogbegaafdheid ook nog lijden aan een stoornis, zoals AD(H)D, autisme en/of die een leerprobleem hebben, de zogenaamd ‘multi exceptional’ leerlingen. Hoe herken je hen? Er zijn nog weinig onderzoeksresultaten m.b.t. de begeleiding van deze leerlingen. Met die informatie die er is proberen we samen tot handelingsmogelijkheden te komen.

werkwijze

Korte theoretische inleidingen, casusbesprekingen (bij voorkeur casussen van de deelnemers zelf) en praktische oefeningen en discussies.